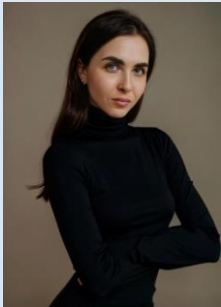

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра менеджменту

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ» Галузь знань - D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність -D3 «Менеджмент» Освітня програма - «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Утеченко Дар'я Миколаївна Посада: доцент кафедри менеджменту Вчене звання: доцент Науковий ступінь: доктор філософії з економіки Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 69 ауд. (кафедра менеджменту). E-mail: dasha.utechenko@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: відповідно до графіка консультацій
Опис дисципліни	Стратегія ризик-менеджменту є мистецтвом управління ризиками підприємства в умовах невизначених господарських ситуацій, яке засноване на прогнозуванні ризиків і впровадження методів їх зниження. Така стратегія включає в себе правила, на базі яких приймаються ризикові рішення і способи визначення варіантів їх вирішення. Ризик-менеджмент повинен стати невід'ємною частиною будь-якого процесу прийняття рішення в компанії. Управління ризиками має здійснюватися на різних рівнях управління – це дозволить компанії найкращим чином контролювати ризики і вживати превентивних заходів. Ризик-менеджмент повинен бути інтегрованою, а не самостійною системою всередині організації. Найбільшу увагу ризик-менеджменту слід приділяти при прийнятті рішень щодо найбільш значущих для розвитку

	організації питань – при стратегічному плануванні і змінах в політиках компанії, при впровадженні нових проєктів, процесів і процедур, перед великими фінансовими інвестиціями або оптимізаційними заходами. Предметом вивчення дисципліни «Ризик-менеджмент» є закономірності виникнення, оцінювання та управління ризиками в умовах невизначеності з метою мінімізації можливих втрат і забезпечення ефективності діяльності.
Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Ризик-менеджмент» базується на знаннях таких дисциплін, «Менеджмент», «Операційний менеджмент», «Стратегічний менеджмент», «Стратегічний аналіз», «Менеджмент організацій».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Ризик-менеджмент» є формування у здобувачів вищої освіти сучасного рівня знань щодо методології управління ризиком та оволодіння практичним інструментарієм застосування прийомів і методів зниження ризику та створення умов безпеки в фінансово-господарській діяльності суб'єкта господарювання.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається у традиційному форматі (лекційні, практичні заняття) із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційне навчання) можуть використовуватись платформи Moodle, ZOOM. Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання. Для заочної форми навчання дисципліна викладається у форматі поєднання самостійної роботи студента та сесійних занять. Основний обсяг матеріалу студенти опрацьовують самостійно за наданими методичними рекомендаціями, підручниками та електронними ресурсами. Під час навчальних сесій проводяться установчі лекції, практичні та консультаційні заняття, де розглядаються ключові теми курсу та виконуються завдання прикладного характеру. Для підтримки навчального процесу активно застосовуються електронні освітні платформи (Moodle, ZOOM тощо), що забезпечує можливість дистанційних консультацій, перевірки індивідуальних завдань і проміжного контролю знань. Формат викладання дисципліни є змішаним: він передбачає поєднання самостійного вивчення навчального матеріалу з елементами дистанційної взаємодії викладача та студента у період сесії.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності D3 Менеджмент	Вивчення дисципліни «Ризик-менеджмент» має забезпечити набуття здобувачами вищої освіти наступних загальних та спеціальних компетентностей: ЗК03. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. СК01. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. СК02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями

	розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани. СК09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
Очікувані результати навчання	ПРН01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. ПРН02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. ПРН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. ПРН08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.
Структура курсу	<i>Змістовий модуль 1. Оцінювання та аналіз ризиків</i> Тема 1.1. Сутність та види ризиків. Тема 1.2. Організація управління ризиками. Тема 1.3. Методологія ризик-менеджменту. Тема 1.4. Особливості управління зовнішніми та внутрішніми ризиками. Тема 1.5. Практика управління ризиками. Тема 1.6. Прийняття рішень в умовах ризику. <i>Змістовий модуль 2. Регулювання ризиків</i> Тема 2.1. Статистичні методи оцінювання ризиків. Тема 2.2. Експертні методи оцінювання ризиків. Тема 2.3. Теорія корисності та схильності до ризику. Тема 2.4. Основні способи регулювання соціальних ризиків.
Методи навчання	Сучасні вимоги до підготовки менеджерів передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок: опанування сучасними технологіями прийняття управлінських рішень, формування комунікативної компетентності, навичок роботи та керівництва колективом, вміння застосовувати основні інструменти стратегічного менеджменту в практиці роботи організації. Для активізації процесу навчання студентів в процесі вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби: - на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; аналізується зарубіжний досвід вирішення окремих проблем; використовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал; - на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розв'язання проблемних питань; дискусії; вирішення ситуаційних вправ; мозковий штурм; презентації; аналіз конкретної ситуації; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та фронтальне опитування. Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація

	оцінок. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.																																								
Форми контролю	Поточний контроль з дисципліни «Ризик-менеджмент» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмета, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіка виконання завдання. Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи або комп'ютерного тестування. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання самостійної роботи, ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.																																								
Засоби та критерії оцінювання результатів навчання	Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять. Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові завдання, аналіз кейсів, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, критичні огляди наукових публікацій, активність під час дискусій. Під час модульного контролю засобом оцінювання є письмова контрольна робота або стандартизовані комп'ютерні тести. Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти <table><tr><td>Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю</td><td>Практичні заняття</td><td>Самостійна робота</td><td>Модульний контроль</td><td>Підсумковий контроль</td><td>Загальний бал</td></tr><tr><td>Залік</td><td>30</td><td>30</td><td>40</td><td>-</td><td>100</td></tr></table> Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти <table><tr><th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th><th rowspan="2">За шкалою ECTS</th><th colspan="2">За національною шкалою</th></tr><tr><th>іспит</th><th>залік</th></tr><tr><td>90–100</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr><tr><td>82–89</td><td>B</td><td>Добре</td></tr><tr><td>75–81</td><td>C</td><td rowspan="3">Задовільно</td></tr><tr><td>64–74</td><td>D</td></tr><tr><td>60–63</td><td>E</td></tr><tr><td>35–59</td><td>FX</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>1–34</td><td>F</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td></tr></table>	Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал	Залік	30	30	40	-	100	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E	35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	
Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал																																				
Залік	30	30	40	-	100																																				
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою																																							
		іспит	залік																																						
90–100	A	Відмінно	Зараховано																																						
82–89	B	Добре																																							
75–81	C	Задовільно																																							
64–74	D																																								
60–63	E																																								
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																																							
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																																							

Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті» розміщене на сайті університету https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_academ_dobroch_2024.pdf Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.
Рекомендовані джерела інформації	Основна література 1. Мороз В.М., Мороз С.А. Ризик-менеджмент: навч. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 140 с. 2. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с. 3. Скопенко Н. С., Федулова І. В., Мазник Л. В. та ін. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: навч. посіб. Київ, 2021. 348 с. 4. Стешенко О. Д. Ризикологія: навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с. Додаткова література 5. Боровик М. В. Ризик-менеджмент: конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 – Менеджмент / Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 63 с. 6. Вараксіна О.В., Кругова А.О. Сутність підприємницького ризику в господарській діяльності підприємства. <i>Економіка та суспільство</i>. 2021. № 24. URL: https://economyandsociety.in.ua 7. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: монографія. К.: ХНЕУ, 2004. 480 с. 8. Захарова Н. Ю. Управління ризиками на підприємстві: сутність, підходи та методи. <i>Економіка: Менеджмент і маркетинг</i>. БізнесІнформ. 2023. № 1. С. 203-209 9. Демченко Г. В. Ризик-менеджмент: конспект лекцій для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» першого бакалаврського рівня. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 74 с. 10. Розвиток системи управління ризиками ринку фінансових послуг: монографія / наук. ред. проф. Н.М. Внукова. Х.: 2014. 191 с. 11. Макарчук І., Федулова І. (2023). Управління ризик-апетитом у прийнятті рішень. <i>Scientia fructuosa</i>. № 147(1). С. 42–54. 12. Яцишин І.Ю. Ризик-менеджмент: трансформація за новітніх умов економічного розвитку. <i>Інноваційна економіка</i>. 2014. № 5(54). С. 145-149. 13. Risk Appetite and other Terms vs Performance Measurement Scorecard terms. URL: https://www.youtube.com/watch?v=ektmWa2b9VQ 14. Тимофєєва О.М. Соціальні ризики: визначення та класифікація. <i>Науковий вісник ХНЕУ</i>. 2021. №5. С. 84–90. 15. Черноус Л.О. Соціальні ризики сучасного українського суспільства

	крізь призму соціологічних теорій <i>ResearchGate</i>. 2023. URL: https://www.researchgate.net/publication/382535602 Адреси сайтів в INTERNET 1. ISO 31000:2018. Risk management: Guidelines. International Organization for Standardization. URL: https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:31000:en 2. Офіційний сайт ModelRisk. URL: https://www.vosesoftware.com/products/modelrisk/ 3. Офіційний сайт Risk Simulator: вебсайт. URL: https://www.realoptionsvaluation.com/risksimulator
--	---